

Cwpan y Byd: Chwarae teg?

Defnyddio Cwpan y Byd i archwilio
anghydraddoldeb

OXFAM

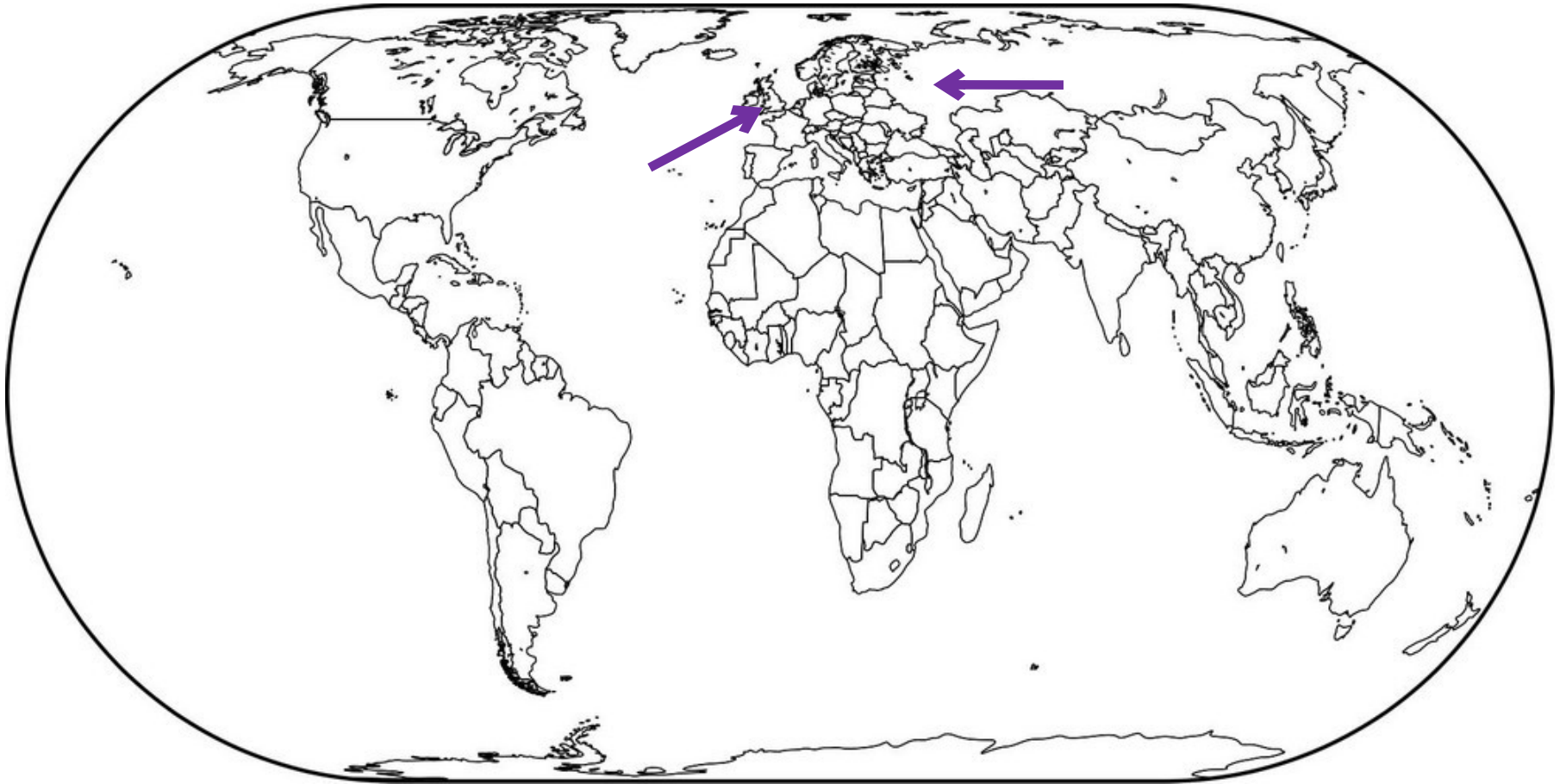
Sesiwn Ddaeryddiaeth

Mapio'r Gwahaniaethau

OXFAM

Ble yn y byd?

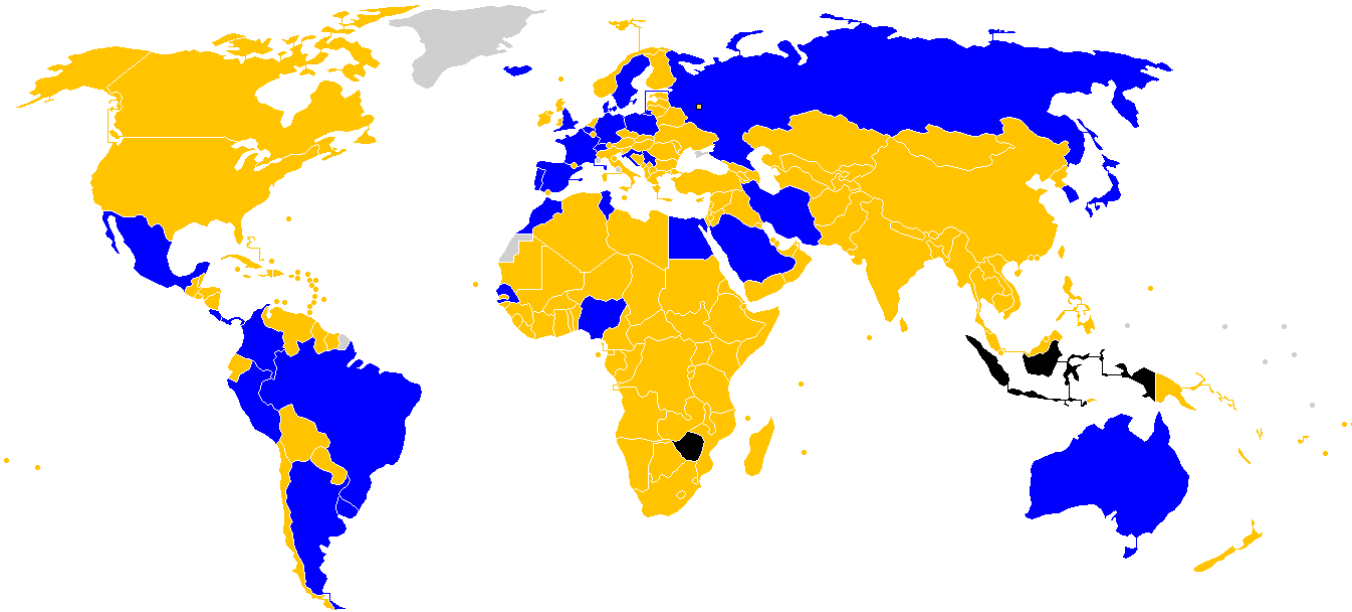
A allwch chi ddod o hyd i'r DU a Rwsia ar fap y byd?

OXFAM

Mae 32 o wledydd yn cymryd rhan yng Nghwpan y Byd.

OXFAM

- Beth yw ein cysylltiadau â'r gwledydd hyn?
- Beth sy'n debyg rhwng y gwledydd hyn?
- Beth sy'n wahanol rhwng y gwledydd hyn?

Yr Aifft	Awstralia	Brasil	Gwlad Belg
Rwsia	Denmarc	Costa Rica	Lloegr
Sawdi Arabia	Ffrainc	Serbia	Panama
Uruguay	Periw	Y Swistir	Tunisia
IR Iran	Ariannin	Yr Almaen	Colombia
Morocco	Croatia	Mecsico	Japan
Portiwgal	Gwlad yr Iâ	De Corea	Gwlad Pwyl
Sbaen	Nigeria	Sweden	Senegal

OXFAM

Beth yw anghydraddoldeb?

Gallwn ystyried anghydraddoldeb fel y gwahaniaeth rhwng y pethau sydd gan rai grwpiau o bobl o'u cymharu â grwpiau eraill o bobl. Mae bron fel edrych ar ba mor fawr yw'r darn o gacen sydd gan un person o'i gymharu â'r darn sydd gan berson arall.

Anghydraddoldeb rhwng gwledydd

Mae anghydraddoldeb rhwng gwledydd y byd. Mae hyn yn golygu nad yw pethau'n cael eu rhannu'n deg rhwng gwledydd. Er enghraifft, mae rhai gwledydd yn gyfoethog tra bod eraill yn dlawd iawn.

Rhowch drefn ar y gwledydd hyn yn ôl eu hincwm blynyddol cyfartalog y pen.

Yr Aifft	\$3,410 UDA	Canolig-is
Rwsia	\$9,720 UDA	Canolig-uwch
Senegal	\$950 UDA	Isel
Lloegr	\$42,370 UDA	Uchel

Anghydraddoldeb o fewn gwledydd

Mae anghydraddoldeb o fewn gwledydd hefyd.

Mae hyn yn golygu nad yw pethau'n cael eu rhannu'n deg o fewn yr un wlad.

Er enghraifft, efallai y bydd gan rai pobl fwy o arian nag eraill.

Sgorio anghydraddoldeb o fewn gwledydd

Gellir rhoi sgôr i wledydd (a elwir yn fynegai GINI) i ddangos pa mor gyfartal neu anghyfartal ydynt.

0 ✓

Mae sgôr o 0 yn golygu bod y wlad yn gwbl gyfartal, bod gan bawb yn y wlad honno yr un faint o arian.

Byddai hynny'n edrych yn debyg i hyn:

Mewn gwirionedd, nid oes yr un wlad yn edrych fel hyn.

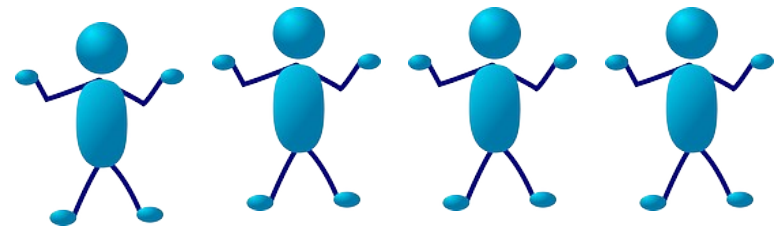
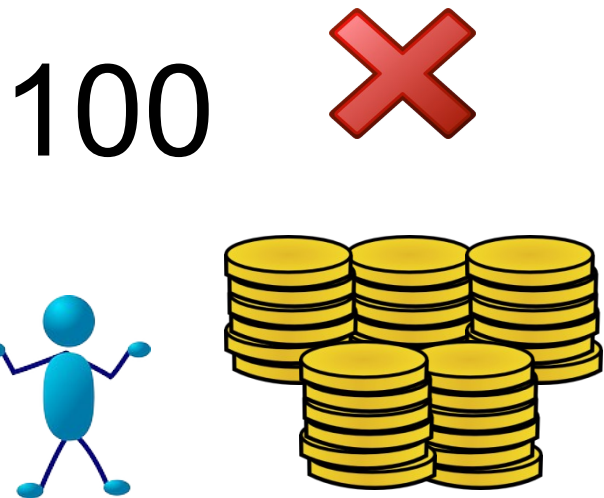

OXFAM

Sgorio anghydraddoldeb o fewn gwledydd

Mae sgôr o 100 yn golygu bod y wlad yn gwbl anghyfartal.

Byddai hyn yn edrych yn debyg i hyn:

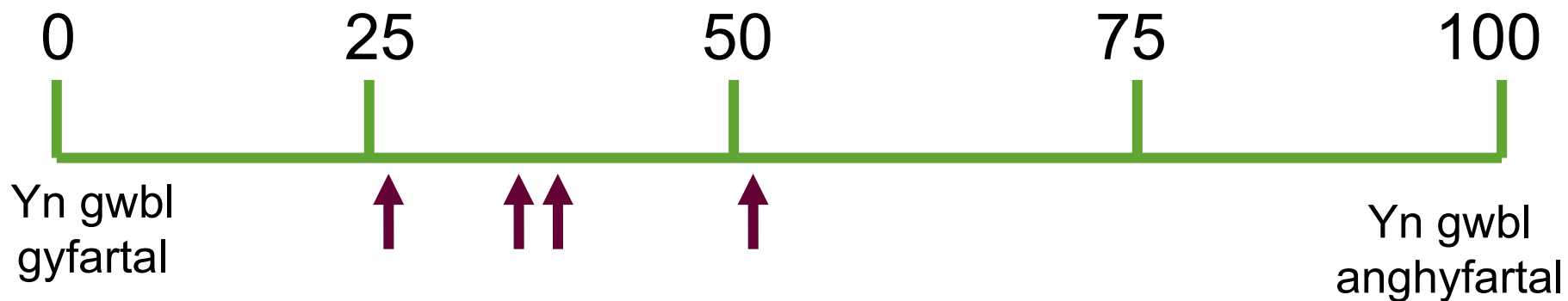

Mewn gwirionedd, diolch byth, nid oes yr un wlad yn edrych fel hyn, chwaith.

Plotio sgorau tegwch

Plotiwch y bedair gwlad ar y raddfa isod.

Brasil
51

Gwlad yr Iâ
26

Rwsia
38

Lloegr
33

Meddwl am anghydraddoldeb

Nid yw anghydraddoldeb yn ymwneud yn unig â sut y caiff arian ei rannu rhwng, ac o fewn, gwledydd. Gall fod anghydraddoldeb hefyd yn y mathau o gyfleoedd sydd gan bobl mewn bywyd.

OXFAM

A oes gan bob tîm yr un siawns o ennill?

Pam y mae gan rai gwledydd (neu gyfandiroedd) fwy o siawns o ennill?
A oes unrhyw resymau sy'n ymwneud â phêl-droed?

- A oes unrhyw resymau nad ydynt yn ymwneud â phêl-droed?

Safleoedd FIFA

Group A	Group B	Group C	Group D	Group E	Group F	Group G	Group H
Russia 66	Portugal 4	France 7	Argentina 5	Brazil 2	Germany 1	Belgium 3	Poland 10
Saudi Arabia 67	Spain 8	Australia 40	Iceland 22	Switzerland 6	Mexico 15	Panama 55	Senegal 28
Egypt 46	Morocco 42	Peru 11	Croatia 18	Costa Rica 25	Sweden 23	Tunisia 14	Colombia 16
Uruguay 17	IR Iran 36	Denmark 12	Nigeria 47	Serbia 35	South Korea 61	England 13	Japan 60

Meddylwch

Pa wahaniaethau ydych chi'n sylwi arnynt rhwng y gwledydd?

A oes unrhyw rai o'r ystadegau yn eich synnu? Pa rai, a pham?

- A ydych chi'n sylwi ar unrhyw batrwm rhwng incwm a safleoedd FIFA? Pam ydych chi'n meddwl y gallai hyn fod?

Cwestiynu'r data

Pa wlad sydd â'r incwm cyfartalog uchaf y pen?

Pa wlad sydd â'r incwm cyfartalog isaf y pen?

Pa wlad yw'r un fwyaf cyfartal?

Pa wledydd yw'r rhai mwyaf anghyfartal?

Pa wlad sydd â'r siawns mwyaf o ennill Cwpan y Byd yn 2018?

Pa wlad sydd leiaf tebygol o ennill Cwpan y Byd yn 2018?

- Beth yw'r gwahaniaeth mewn incwm cyfartalog y pen rhwng y Swistir a Senegal?

Meddwl am fapiau

A oes unrhyw beth am eich map yn eich synnu?

Ble mae'r gwledydd "cyfoethocaf"?

Ble mae'r gwledydd sydd â'r safleoedd FIFA uchaf?

Yn eich barn chi, beth allai fod y rhesymau dros y gwahaniaethau rhwng y gwledydd?

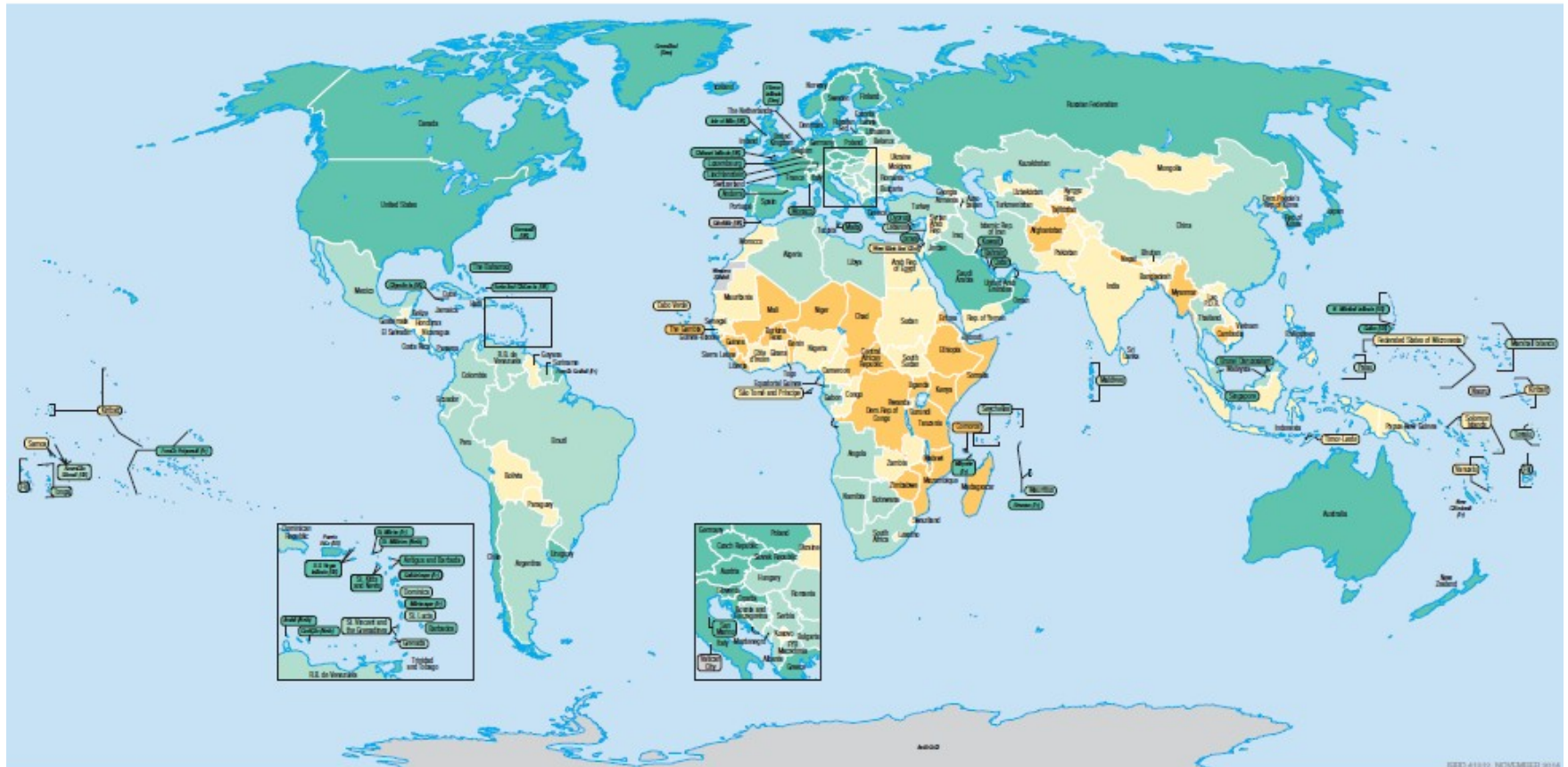
- Ydych chi'n meddwl bod yr anghydraddoldebau hyn yn deg?

Incwm Cyfartalog y Pen

Classified according to
World Bank estimates of
2013 GNI per capita

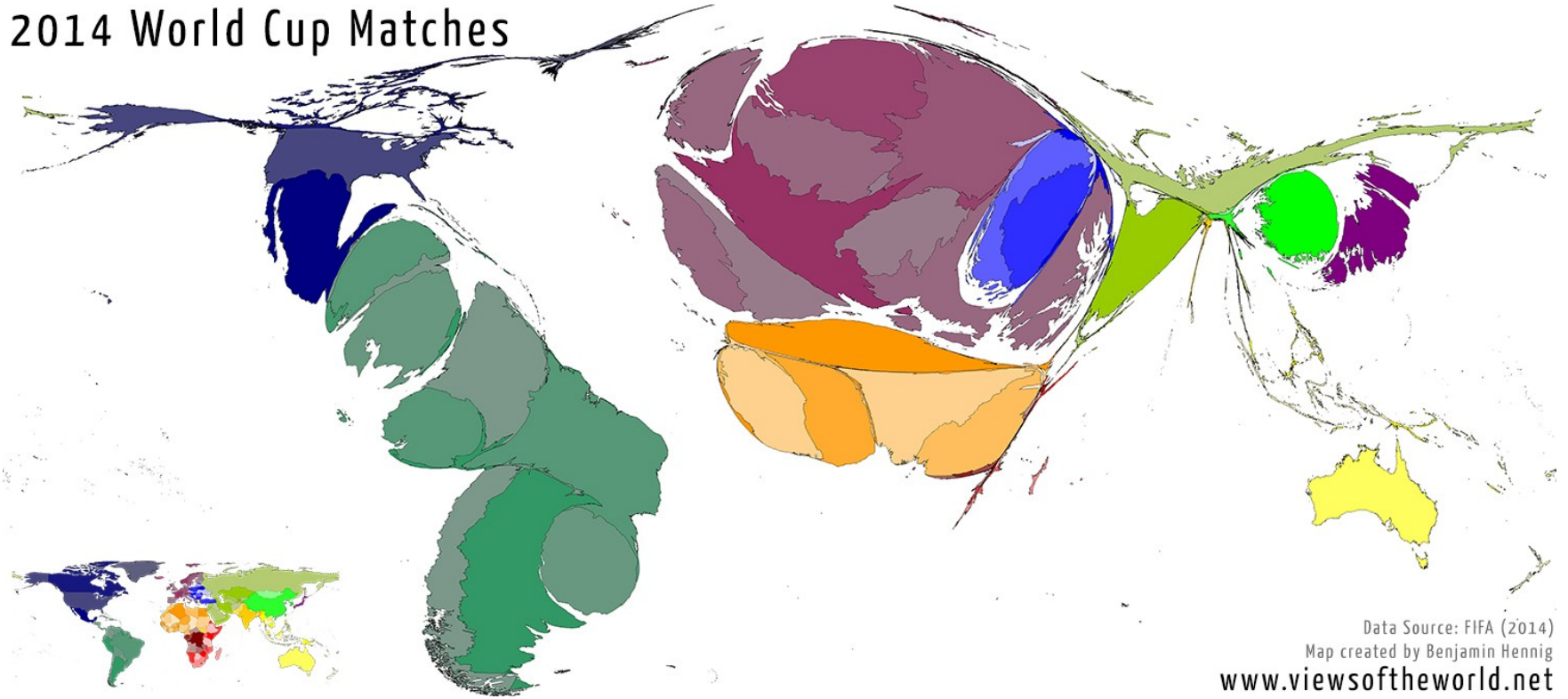

© 2014 OXFAM NOVEMBER 2014

OXFAM

2014 World Cup Matches

Data Source: FIFA (2014)
Map created by Benjamin Hennig
www.viewsoftheworld.net

OXFAM